

BÉKÉS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám:	BE/34/119-3/2025.	Tárgy:	Tájékoztatás a szőlő aranszínű sárgaság betegségről
Ügyintéző:	Polonszki-Tóth Tamara, Farkas Gábor Dr. Bacsa Zoltán	Hiv. sz.:	-
Telefon:	(66) 529-270	Melléklet:	1 db szórólap

Békés Vármegye Valamennyi Települési Önkormányzata Jegyzője/Aljegyzője részére

Székhelyén

Tisztelt Jegyző/Aljegyző Asszony/Úr!

A szőlő aranszínű sárgaság betegség országos növényegészségügyi problémává válására tekintettel az alábbiakról tájékoztatom, és egyúttal megkérem, hogy akár a mellékelt szórólap felhasználásával is a rendelkezésére álló információs csatornáin keresztül adjon hírt a lakosság részére.

Az aranszínű sárgaság betegséget okozó Grapevine flavescence dorée (FD) phytoplasma a szőlő egyik legveszélyesebb karantén kórokozója, amely bejelentési kötelezettség alá tartozik. Hazánkban 2013-ban először a Zala vármegyei Lenti város határában észlelték, azóta számos vármegyében igazolták jelenlétét.

A szőlő aranszínű sárgaság (FD) kórokozóját Békés Vármegyében elsőként 2025. július 11-én a Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem zárlati károsító észlelési bejelentésének nyomán találták meg Újkígyóson, házikertben gyűjtött szőlő mintákban. A hatóság a bejelentés alapján 2025. július 16-án növényegészségügyi helyszíni ellenőrzést és mintavételt végzett az érintett természetösterületen. A hatóság által vett mintákban a NEBIH laboratóriumában elvégzett vizsgálatok is igazolták jelenlétét.

Ezt követően a hatóság felderítést végzett Újkígyóson, Mezőberényben, Békésen, Békéscsabán, Orosházán és Szarvason. A legutóbbi kivételével minden településen kimutatásra került az FD kórokozója.

A zárlati intézkedések nyomán kijelölt körülhatárolt területek az alábbi települések bel- és/vagy külterületeit érintik.

1. Újkígyós, Szabadkígyós, Csabaszabadi, Telekgerendás, Békéscsaba, Pusztatottlaka
2. Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Békés.

3. Békéscsaba, Szabadkígyós, Újkígyós.
4. Békés, Békéscsaba.
5. Orosháza és Csongrád-Csanád vármegyébe átnyúlva: Székkutas, Szentés

A körülhatárolt terület a fertőzött terület és a védőzóna (pufferzóna) együttesének elnevezése, amelyet a fertőzés kimutatásakor haladéktalanul ki kell jelölni. A fertőzött ültetvény 1 km-es sugarú körzetében kerül kijelölésre a fertőzött terület, ahol minden szőlőterületre a fertőzött ültetvényben elrendeltekkel azonos hatósági előírások érvényesek. A fertőzött terület határától számított 3 km-es sugarú körben kerül kijelölésre a pufferzóna.

A termelőkre vonatkozó kötelezettségek:

Fertőzött területen:

- tilos elszállítani a szaporító- és ültetési anyagot a fertőzöttnek minősített területen található minden szőlőterületről, ezen területen belül nem létesíthető szőlőiskola és szőlőtörzsültetvény,
- az ültetvényt rendszeresen ellenőrizni kell, tünetek észlelése esetén a hatóságot értesíteni kell,
- az FD-vektorok ellen védekezni kell, a kezelések adatainak nyilvántartását 3 évig meg kell őrizni,
- a hatóság rendelkezése alapján a kijelölt növényeket meg kell semmisíteni.

Pufferzónában:

- rendszeres ellenőrzést kell végezni júniustól a tenyészidő végéig szőlőterületen a tünetek jelenlétének felderítésére, tünetek észlelése esetén a hatóságot értesíteni kell,
- az FD-vektorok ellen védekezni kell, a kezelések adatainak nyilvántartását 3 évig meg kell őrizni,
- a hatóság rendelkezése alapján a kijelölt növényeket meg kell semmisíteni,
- nem létesíthető szőlőiskola és szőlőtörzsültetvény a fertőzöttnek minősített terület határától számított 100 m távolságon belül.

A fertőzött területen a jellegzetes tüneteket mutató minden növényt gyökérzettel együtt meg kell semmisíteni, a pufferzónában a laboratóriumi vizsgálattal igazoltan fertőzött növényeket kell megsemmisíteni.

A körülhatárolt területen belül található elhanyagolt ültetvényt és egyéb gondozatlan szőlő területeket úgy kell tekinteni, hogy a termelő, vagy tulajdonos nem teljesítette a zárlatnak minősülő kórokozó terjedésének megakadályozására és a rovarvektorok egyedszámának gyérítésére vonatkozó kötelezettségét.

Az FD tünetei:

- **a beteg tőke fejlődése már tavasztól visszamarad,**
- **fogékony fajtáknál elmarad a fásodás, a vessző elvékonyodik, gumyszerűvé válik,**
- **későbbi fertőzéskor a fásodás megáll, egyenetlen lesz,**
- **nyár közepén a levél a fonáki rész felé sodródik, jellegzetes háromszög alakban,**
- **ízközök rövidülnek,**

- **fehér fajtáknál a levelek sárgulása, kék fajtáknál a levelek vörösödése figyelhető meg,**
- **a bogyók zsugorodnak, megbarnulnak, rossz ízűvé válnak.**

Az FD elleni védekezés módszerei

Az FD ellen közvetlen védekezési módszer nincs. A védekezés alapja az egészséges, hatóságilag ellenőrzött szaporítóanyag használata és a kórokozót terjesztő rovarvektor, az amerikai szőlőkabóca visszaszorítása a termőterületeken.

Erre rendelkezésre álló agrotechnikai módszer a szőlő metszése és a lemetszett nyesedék égetéssel történő megsemmisítése, amellyel a kártevő áttelelő alakját gyérítjük.

Szintén az áttelelő alakokat pusztítja a rügyfakadás előtti olajos lemosó permetezés.

A károsító rajzását sárga ragacs lap-csapdákkal lehet nyomon követni, a védekezést az előrejelzéshez célszerű igazítani.

A növényvédőszeres kezeléseket (mely lehet kémiai vagy biológiai készítmények alkalmazása) a lárvakelés után, időjárástól függően, június elején-közepén kell elkezdni és a teljes vegetációs időben végezni szükséges.

A közelmúltban néhány növényvédő szer engedélykirata kiterjesztésre került amerikai szőlőkabóca ellen, szüret után történő védekezésre.

Az alkalmazható növényvédő szerek kiválasztását megkönnyíti a NÉBIH nyilvánosan elérhető növényvédő szer adatbázisa: <https://novenyvedoszer.nebih.gov.hu/Engedelykereso/kereso>.

A betegség terjedésének megállításához elengedhetetlen a kórokozó egyéb gazdanövényeinek irtása a szőlőtermő területek környékén, továbbá az elhanyagolt, gondozatlan szőlők felszámolása. Az FD szőlőn kívüli legfontosabb gazdanövényei: erdei iszalag, bálványfa.

Békéscsaba, időbélyegző szerint

Tisztelettel:

Dr. Takács Árpád
főispán